

Aldatzen ari gara

 EU ES EN FR Bilatu

Blogs euskera ▼ **ikusi**

Euskara ▼

Euskal dinosauroa eta robot bertsolaria ez dira zientzia fikzioa!

Recomendar **Compartir** 6 personas recomiendan esto.

Twitter

4

g+1

0

Share

0

kcy it!

Kike Amonarriz Einsteinen irudiarekin, Eureka! Zientzia museoan, Donostian

Zientziak gauza handiak lor ditzake. Hori argi dago, baina, **euskarak zein pisu du zientzian?** Galdera horri erantzuten ahalegindu da Kike Amonarriz **'Tribuaren berbak'** saioaren bederatzigarren saioan.

Zientzia eta euskara fusiona al daitezke? **1976.** urtean, **Adolfo Suarez** Espainiako presidente zenak *Paris match* aldizkarian **esan zuen fisika nuklearra unibertsitatean irakastea ezinezkoa zela.** Baina argi eta garbi dago erabat **oker zebilela,** eta hori argi erakutsi du 'Tribuaren Berbak' saioak.

Basque Center On Cognition, Brain And Language izenekoak hizkuntza jabekuntzan, ulermenean eta elebitasunean parte hartzen duten mekanismo kognitiboak argitzea du helburu, eta bertako kide **Jon Andoni Duñabeitia**ren arabera, **erlazio oso estua dago elebitasunaren eta hizkuntzarekin bat ez datozen beste gaitasun kognitiboen artean,** adibidez, atentzioa edo arreta sistema. Elebitasunak, beraz, abantailak ematen dizkigu.

EHUko Ixa ikerketa taldean informatikariak

eta hizkuntzalariak ari dira lanean, hizkuntzaren prozesamenduaren arloan. **Xabier Arregik** azaldutakoaren arabera, **makinei euskara erabiltzen erakutsi nahi diete**, gizakien eta makinaren arteko komunikazioa erosoagoa eta hobea izan dadin. Lan horren emaitzak ikusten dira, esaterako, Xuxen zuzentzaile ortografikoan, euskarazko bilatzaileak erabiltzen ditugunean, baita

euskarazko itzultzaileetan ere. Hori eguneroko bizitzan, baina, aipatzekoa da **Galtxagorri robot bertsolaria** ere, oinak emanda, bertsoa osatzeko gai den robota, alegia. Bikaina!

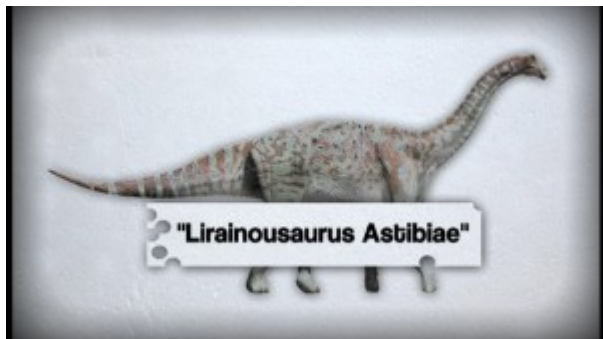
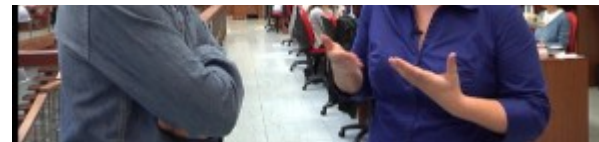
Juan Ignacio Perez Iglesias EHUko kultura zientifikoko katedradunaren arabera, **zientziaren hizkuntza edozein izan daiteke**, erabilpenaren arabera. Esaterako, ikerketa baten goi mailako emaitzak jakitera emateko, ingelesa da hizkuntza, irakurleak mundu osoan daudelako, gutxi direlako, eta ingelesa erabiltzen dutelako. Baina zientziaren hezkuntza edo prestakuntza sisteman ari bagara, edozein izan daiteke, gure kasuan, euskara, gaztelania edo frantsesa. Eta gauza bera gertatzen da dibulgazio mailan, hau da, zientzia gizarteratzerako orduan, herrietako eta nazio hizkuntzak erabiltzen baitira.

Dibulgazioaren arlo horretan **Internet eta blogak** nabarmendu ditu Perez Iglesiasek zientzia herritarrengana helarazteko. Arlo horretan, **Zientziakaiera** atarian askotariko materialak eta gaiak bildu dituzte.

Zientzia gizarteratzeaz arduratzen da, halaber, **Elhuyar** fundazioa. 70eko hamarkadan aldizkari bat sortu zuten ingeniariartzako hainbat ikaslek, zientziak euskaraz aritzeko zailtasunak zituztela jabetuta. Hortik abiatuta, asko garatu eta zabalduta da Elhuyar, eta **zientziaren komunikazioan eta**

hizkuntzaren eta teknologiaren garapena ditu ildo nagusi. Horretarako, eskura dauzkaten euskarri guztiak erabiltzen dituzte, **Eider Carton**en arabera: **aldizkaria**, **‘Norteko Ferrokarrila’ Euskadi Irrati**ko saioa, **‘Teknopolis’** ETBko saioa, Internet, eta komunikabide tradizionalak.. Gainera, pertzepzio azterketak ere egiten dituzte Euskal Herriko biztanleek zientzia gaiekiko duten interesa ezagutzeko, eta, itxura denez, **interesa ba omen dugu, eta gero eta gehiago gainera**, batik bat, haur eta gazteen artean. Esaterako, **Irria** aldizkarian ‘Marikalanbre’ izeneko pertsonaia daukate, hura atsegin duten gaztetxoak zientzia euskaraz kontsumituko duten heldu bihurtzeko asmotan.

Bitxikeria gisa Kike Amonarrizek nabarmendu du Elhuyar anaiek isolatu zutela lehen aldiz **taula periodikoko Wolfram** elementua Bergaran. Gainera, **euskal dinosauroa** ere existitu zen, Gasteiztik 30 kilometrora dagoen Laño aztarnategian topatu zuten espezie bati **Liranosaurus Astibiae** izena jarri omen zioten. Eta ezin dugu aipatu gabe utzi **panda artzak ezagutzera eman zituen Armand David zoologo eta botanikaria ezpeletarra zela.**

Argi dago, beraz, euskarak baduela pisurik zientzian, eta osasuntsu dagoela, oraindik ere egiteko askorik badago ere. Bejondeiela ‘Tribuaren Berbak’ saioan ikusi ditugun ikertzaile, dibulгатzaile eta lantalde guztiei!

IKusi osorik 'Tribuaren Berbak' saioaren 9. atala

Sarrera hau hizkuntza gutxituak, teknologia, Tribuaren Berbak argitaratua izan zen bbcl, elhuyar, euskara, ixa taldea, tribuaren berbak, zientzia etiketekin - 16 Urtarrila, 2014 [<http://www.blogseitb.net/euskara/2014/01/16/euskal-dinosaurioa-eta-robot-bertsolaria-ez-dira-zientzia-fikzioa/>] - blogs eitb idatzia.

